

emotionaaliset ja kielelliset ongelmat. Romaani kertoo entisen Jugoslavian nuorten aikuisten tarinan, mutta sen käsittelemä aihe koskee laajemminkin Itä-Euroopasta tulevia maahanmuuttajia, ”yhdistyneen” Euroopan kansa-

laisia, joilla on ongelmallinen, ahdistava menneisyys takanaan ja epävarma, tuntematon tulevaisuus edessään.

Marja Rytönen

Nainen joka myy sielunsa

Sodankylässä kesällä vierailleella Andrei Kontšalovskilla on takanaan pitkä ura: yhteistyö Andrei Tarkovskin kanssa, yksi hyllytetty elokuva, *Nuoren naisen omni*, jonka maine palautettiin 80-luvulla lukuisin palkinnoin, klassikkofilmatisointeja ja muutto Hollywoodiin 80-luvun alussa, siellä viitisen enemmän tai vähemmän onnistunutta työtä, paluu Venäjälle Stalinin elokuvakoneenkäyttäjää kuvaavan elokuvan (*Sisäpiiri*) merkeissä, sitten muutama nyky-Venäjää kuvaava elokuva, ohessa tv-sarjoja ja teatteri- ja oopperaohjauksia. Näin muutamalla sanalla lievästi sanottuna monivaiheinen ura.

Kontšalovskin viimeisimmällä elokuvalla *Gljanets / Gloss* on ollut Suomessa hieman tyly kohtaolo: kolmella eri festivaalilla se on

ollut luvassa, mutta jäänyt syystä tai toisesta esittämättä. Onneksi se on ollut saatavilla dvd:nä. Se on mainoslauseensa mukaan katkera komedia makeasta elämästä, elokuva naisesta, joka myy ruumiinsa, mutta kadottaa myös sielunsa. Ja se pitää paikkansa.

Voi sanoa, että sen mukaan paholainen pukeutuu Pradaan Moskovassakin. Julia Vysotskajan esittämä Galja on Tuhkimo, joka satuttuaan pikkukaupungin julkkikseksi päättää lähteä valloittamaan Moskovan ja hankkimaan rikkaan miehen.

Tietenkään se ei käy silmänröpäyksessä. Galjan tie käy kiiltopaperisen muotilehden kautta catwalkien helvettiin. Sinnikkäästi hän roikkuu mukana toistuvista vastoinkäymisistä huolimatta, milloin sattuman catwalkille

nostamana, milloin muotigurujen kotipiikana, kunnes hänestä rakennetaan Grace Kellyn näköiskappale. Hitchcock ja erityisesti *Vertigo* astuu kuvaan mukaan valokuvaaja Vlad Loktevin pitkän puurtamisen tuloksena syntynen Kelly-hahmon myötä (hän julkaisi kokonaisen albumin työnsä tuloksista tämän elokuvan parissa) vaikka Kelly ei siinä esiintynytäkään. Tästä iskulause Vysotskajasta Venäjän Grace Kellynä. Näin todellisuus omalla tavallaan jäljittelee taidetta. Yhtäkkiä Vysotskaja on sitä, miksi hänet elokuvassa muotoillaan. Galjalle jää vain kaipaus lapsuuteen vanhan Toivo-iskelmän säestyksellä. Eikä sekään ole niin ruusunhohteinen. Galjan tie on pakoa rapajuoppojen vanhempien kurjuudesta minuuden katoamiseen.

Tässä Kontšalovskin synkkä näkemys nyky-Venäjän vaihtoehtoista. Hänen kuvauksensa Moskovan kauniitten ja rohkeitten vuoristoradoista on persoonallinen sekoitus Fellinin *Dolce vita* ja David Lynchin *Mulholland Drive*ä.

Velipekka Makkonen